

Ketenaansprakelijkheid

Daar een opdrachtgever normaliter buiten de keten valt van (rechts)personen die aansprakelijk kunnen worden gesteld voor niet betaalde loonbelasting en premies van aannemers of onderaannemers, heeft hij niets van doen met de ketenaansprakelijkheidsregeling. Wèl is de opdrachtgever die als 'eigenbouwer' wordt aangemerkt aansprakelijk. Een eigenbouwer is de ondernemer die zonder opdracht daartoe van een ander in de normale uitoefening van zijn bedrijf een werk van stoffelijke aard uitvoert. De ketenaansprakelijkheidsregeling stelt de eigenbouwer gelijk met een aannemer. Indien de eigenbouwer de uitvoering van het werk geheel of gedeeltelijk aan een ander overlaat, wordt die ander daardoor onderaannemer. Voor uitgebreide achtergrondinformatie, verwijzen wij u naar de [brochure](#) van de Belastingdienst.

Ketenaansprakelijkheid

Bestekbepalingen voor de eigenbouwer

1. Verleggingsregeling omzetbelasting
2. Verklaringen betalingsgedrag aannemer
3. Onderaannemers/personeel van derden
4. Storting op G-rekening
5. Vrijwaring

Bestekbepalingen voor de eigenbouwer

Paragraaf 00.02.40 van de STABU-systematiek bevat vijf bepalingen aangaande de verleggingsregeling omzetbelasting en de ketenaansprakelijkheid. Zij dienen ertoe het risico van de eigenbouwer te beperken indien deze door de Belastingdienst en/of de UWV aansprakelijk wordt gesteld voor tekortkomingen ten aanzien van de afdracht van belasting en premies door de (onder)aannemers. In dit hoofdstuk wordt in het kort de strekking van deze bepalingen uiteengezet. Voor uitgebreide achtergrondinformatie, verwijzen wij u naar de brochure van de Belastingdienst.00.02.40-01 (verleggingsregeling omzetbelasting)00.02.40-02 (verklaring betalingsgedrag aannemer)00.02.40-03 (onderaannemers/personeel van derden)00.02.40-04 (storting op de G-rekening)00.02.40-05 (vrijwaring)

1. Verleggingsregeling omzetbelasting

Bepaling 00.02.40-01 brengt de verplichting voor de aannemer met zich mee om op zijn declaratie te vermelden dat de omzetbelasting naar de opdrachtgever (eigenbouwer) wordt verlegd. Deze is immers op grond van het uitvoeringsbesluit omzetbelasting voor de afdracht hiervan mede aansprakelijk. Het is dus de eigenbouwer die de omzetbelasting afdraagt en niet de aannemer. Uitzondering vormt de omstandigheid waarin de Belastingdienst aan de opdrachtgever heeft medegedeeld dat de verleggingsregeling niet van toepassing is. Bijvoorbeeld omdat deze de opdrachtgever niet als eigenbouwer kwalificeert, bijvoorbeeld indien werk van een onderaannemer dat betrekking heeft op een onroerend goed, grotendeels wordt uitgevoerd op de plaats waar de onderneming van de onderaannemer is gevestigd. Alsdan brengt de aannemer de verschuldigde omzetbelasting in rekening bij de opdrachtgever, waarna eerstgenoemde deze afdraagt. In de bepaling is een zogenaamd 'kettingbeding' opgenomen waarin van de aannemer verlangd wordt dat deze de onderhavige bestekbepaling tevens in onderaannemingsovereenkomsten opneemt en ook onderaannemers hiertoe verplicht. Zou dit beding niet worden opgenomen dan zou de keten die binnen de verleggingsregeling gevormd wordt immers doorbroken worden doordat een van de aannemers binnen de keten de omzetbelasting wel in rekening brengt bij een andere aannemer boven hem in de keten.

2. Verklaringen betalingsgedrag aannemer

In bepaling 00.02.40-02 wordt van de aannemer verlangd dat deze desgevraagd na het verstrijken van ieder kalenderkwartaal, verklaringen van de Belastingdienst en de UWV omtrent zijn betalingsgedrag ter zake van premies en belasting verstrekt. Wederom is een kettingbeding opgenomen waardoor wordt bewerkstelligd dat alle bij het project betrokken (onder)aannemers deze verklaringen overleggen.

3. Onderaannemers/personeel van derden

Bepaling 00.02.40-03 biedt de eigenbouwer de mogelijkheid controle uit te oefenen op de uitvoerende partijen (onderaannemers en personeel van derden), die de aannemer voor de uitvoering van het project inschakelt. Op grond van paragraaf 6, lid 26 van de U.A.V. heeft de aannemer goedkeuring van de directie nodig indien hij voornemens is onderaannemers in te schakelen. Door opname van keuzetekst 1 wordt bewerkstelligd dat deze goedkeuring afhankelijk is van de opdrachtgever zelf, in plaats van de directie. De opdrachtgever zijnde eigenbouwer behoudt hierdoor een maximale controle. Eenzelfde mogelijkheid biedt keuzetekst 1 voor de terbeschikkingstelling van personeel aan de aannemer door derden. Bepaling 00.02.40-03 regelt tevens een tweede verplichting van de aannemer, namelijk het met zijn onderaannemers overeenkomen dat deze een zogenaamde G-rekening hebben geopend waarop de aannemer het bedrag van loonbelasting/premie volksverzekeringen en premies werknemersverzekeringen dat de onderaannemer dient af te dragen kan storten. Ook van deze bepaling maakt een kettingbeding deel uit waardoor bewerkstelligd wordt dat ook de onder-onderaannemer de verplichting heeft een G-rekening te hanteren. Deze bepaling is aan te bevelen gelet op de nieuwe werkwijze van de UWV. De UWV ontmoedigt hierbij rechtstreekse betalingen, vanwege de wettelijke vrijwaring voor stortingen op de G-rekening. Zie ook het artikel in de Cobouw van 1 juni 2004.

4. Storting op G-rekening

De eigenbouwer zal om bij de Belastingdienst en de UWV een 'vermoeden van betaling' van loonbelasting en premies te scheppen het bedrag aan loonbelasting en premies deel uitmakend van de declaratie van de aannemer storten op de G-rekening. Hiervoor kan gebruik gemaakt worden van bepaling 00.02.40-04. Ter zake van de berekening van het bedrag dat op de G-rekening wordt gestort kan een tweetal methoden gehanteerd worden (keuzetekst 1):

1. Er wordt een percentage van iedere termijndeclaratie van de aannemer op de G-rekening gestort;
2. Er wordt een percentage van het loonkostenbestanddeel van iedere termijndeclaratie van de aannemer op de G-rekening gestort. Welke wijze gehanteerd wordt is afhankelijk van het verwachte loonkostenbestanddeel van de aanneemsom. Indien dit laag is, zal men eerder geneigd zijn te kiezen voor methode 2 omdat bij hantering van methode 1 men de kans loopt te hoge bedragen op de G-rekening te storten. Door middel van keuzetekst 3 van bepaling 00.02.40-04 behoudt de eigenbouwer zich het recht voor om het bedrag van loonbelasting en sociale premies, rechtstreeks aan de Belastingdienst over te maken (dit biedt in principe de meeste waarborgen tegen aansprakelijkstelling door Belastingdienst of de UWV). Hij dient in dat geval de aannemer daaromtrent in te lichten.

5. Vrijwaring

Bepaling 00.02.40-05 vormt een zogenaamd vrijwaringsbeding. Indien de eigenbouwer in een procedure door de Belastingdienst of de UWV wordt aangesproken voor de betaling van loonbelasting en premies zal de aannemer de eigenbouwer vrijwaren tegen de nadelige gevolgen van een veroordeling. Sinds 1 oktober 2003 is de vrijwaringsregeling in de ketenaansprakelijkheid in de wet (Coördinatiewet Sociale Verzekering en de Invorderingswet 1990) opgenomen. Opdrachtgevers (aannemers) die een deel van de aanneemsom (verschuldigde belastingen en premies) op de G-rekening van een aannemer (onderaannemer) storten zijn wettelijk gevrijwaard van aansprakelijkheden als die aannemer (onderaannemer) zelf zijn verplichtingen tegenover de Belastingdienst en de UWV niet nakomt. De STABU-bepaling heeft ook na deze wetwijziging toegevoegde waarde: de wettelijke vrijwaring geldt slechts voor het bedrag dat aantoonbaar op de G-rekening is gestort (onder bepaalde door de Belastingdienst gestelde administratieve voorwaarden, zie hiervoor brochure van de Belastingdienst). Het zou dus kunnen voorkomen dat het bedrag op de G-rekening niet helemaal toereikend is voor de verschuldigde belastingen en premies. Conclusie: altijd deze STABU-bepaling in het bestek opnemen!